

ÜNİVERSİTE ADAY REHBERİ

YKS HAKKINDA

BİLMEN GEREKENLER

Okyanus
Kolejleri

Başlarken

Merhaba değerli öğrencimiz, üniversite adayımız,

Sınav sistemini özetleyen bu rehberde üniversite hazırlık sürecinde karşına çıkan kavramları öğreneceksin. Bütün bir sistemi sadeleştirerek sana anlatan bu rehberi; dikkatle, not alarak, kalemle altını çizerek okumaya devam et.

Okyanus
Kolejleri

OKYANUS KOLEJLERİ PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ve REHBERLİK BÖLÜMÜ

Giriş

Üniversite hazırlık süreci seni gelecek hayaline götüreceğın olan yolculuğın bir parçasıdır. Bu süreçte attığın her adımın yaşantına etkisi olacaktır. Öğrendiğın her bilgi yarınında bir şeyleri değıştirir. Bunun için senin TYT-AYT deneme sınavlarına hazırlanmanı, PUSULAM ekranından performansını izlemeni, hedefler belirlemeni, kariyer planları yapmanı önemsiyoruz. Bu nedenle üniversite hazırlığın konusunu sürekli gündeminde olmasını amaçlıyoruz. Kariyer ve Gelişim Saatlerinde, konferans salonundaki seminerlerde, okul koridorlarındaki ve dersliklerdeki panolarda; senin üniversite adayı olduğunu bilerek bilgiler ve deneyimler paylaşıyoruz.

Yararlı olması dileğiyle, bütün kalbimizle başarılar dileriz.

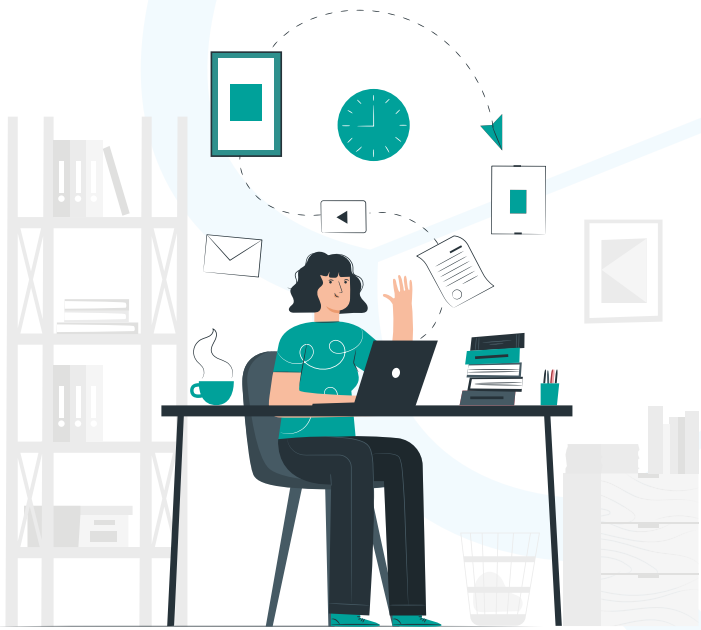
YKS HAKKINDA BİLMEN GEREKENLER

- YKS, Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nın kısaltmasıdır. Yükseköğretim demek ön lisans (2-3 yıllık), lisans (4-5 yıllık) ve yüksek lisans, doktora öğretimi süreçleri için kullanılan sözcüktür.
- YKS, ÖSYM'nin yürüttüğü organizasyondur. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (kısaltması ÖSYM) yükseköğretim programlarına girmek için başvuran adaylar arasından, başarılı olma olasılıkları diğerlerinden daha yüksek olanları seçerek bu programlara yerleştiren devlet kurumudur. İnternet sayfası osym.gov.tr ve YKS başvurusu sonrası üniversite adayı olanların kullanacağı adres ise (aday işlemleri sayfası) ais.osym.gov.tr
- YKS, üç oturumdan oluşur. Haziran ayında bir hafta sonunda Cumartesi ve Pazar günü uygulanır. İlk oturum olan TYT Cumartesi sabahı, AYT Pazar sabahı, YDT ise Pazar öğleden sonrası uygulanır.
- YKS 1. Oturum Temel Yeterlilik Testi (TYT): YKS'nin 1. Oturumu olan Temel Yeterlilik Testi (TYT) tüm adaylar için zorunludur.
- YKS 2. Oturum Alan Yeterlilik Testleri (AYT): İsteğe bağlıdır ancak lisans tercihi için şarttır.

- YKS 3. Oturum Yabancı Dil Testi (YDT): İsteğe bağlıdır ancak yabancı dil alanında lisans tercihi için şarttır.
- Yani YKS = TYT + AYT ve/veya YDT oturumudur.
- Girdiğiniz sınavlardan sonra oluşan puanlar çeşitlidir. Üniversiteye (tercih edeceğiniz bölüme) yerleştirilirken kullanılacaktır. Oluşan Puan Türleri: Eşit Ağırlık (EA), Sayısal (SAY), Sözel (SÖZ), Dil (YDT) ve TYT puanlarıdır.
- Lise yıllarının performansını gösteren, diploma notudur. Diploma notunu 0,12 ile çarpılarak oluşan puan Ortaöğretim Başarı Puanıdır. Kısa adı OBP'dir. YKS süreci tamamlandıktan sonra YKS sürecinde elde ettiğiniz puanın üzerine eklenecek. Böylece senin üniversiteye YERLEŞTİRME PUANIN (Yerleştirmeye Esas Puan) oluşacak.
- Ortaöğretim Başarı Puanı bu puan türlerine eklenir ve yerleştirmede esas olan Y-TYT, Y-SAY, Y-EA, Y-SÖZ, Y-DİL puanları oluşur. Buradaki "Y" harfi yerleştirme sözcüğünün kısaltmasıdır.

İlerleyen satırlarda bu sınav oturumları ve puanların nasıl hesaplandığını yalın bir şekilde anlatacağız.

TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT) NEDİR?

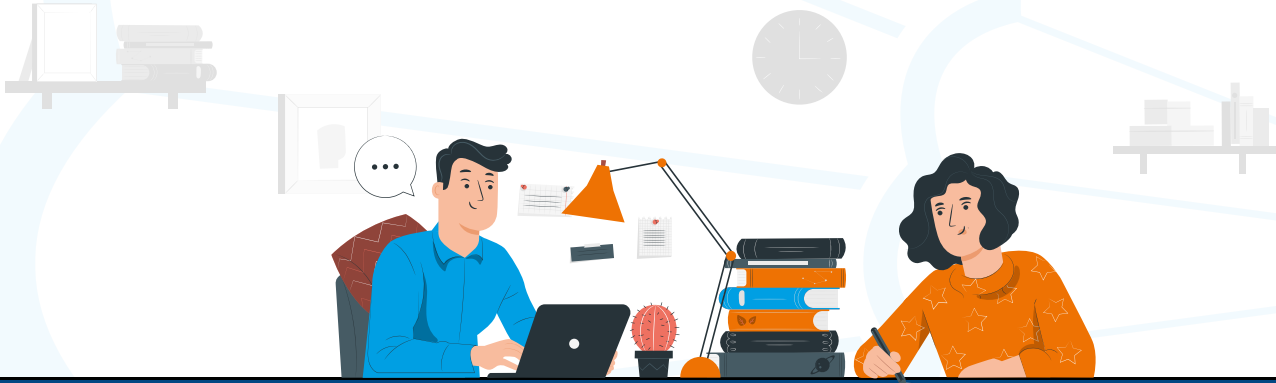
- Tüm üniversite adayları ilk olarak bu sınava katılacaklar. Adaylara tek kitapçık verilecek ve tüm derslerin testleri olacak.
- Türkçe (40) - Temel Matematik (40) - Fen Bilimleri (20) - Sosyal Bilimler (20) testlerinden oluşur. Toplam 120 soru vardır. Sınav sonunda TYT puan türü hesaplanır.
- TYT puanının, YKS puan türlerinin hesaplanmasındaki katkısı %40'dır. Bir adayın üniversite giriş puanı şu işlemle hesaplanır. $TYT (\%40) + AYT (\%60) + OBP = Y-SAY$ veya $Y-SÖZ$ veya $Y-EA$ veya $Y-DİL$
- TYT baraj niteliğindedir. TYT'de ön lisans (2 yıllık) için 150, lisans tercihi (4-5 yıllık) için 180 alınması gerekir.
- Sorular ortak müfredatları içeren konulardan gelecek. Bunlar 9. ve 10. sınıf konulardır. Bu nedenle TYT'de her aday her dersin testinden sorumlu olacak.
- **Türkçe testinde;** Türkçe'yi doğru kullanma, okuma ve anlama, dil hâkimiyeti gibi sözel yeterlilikler,
- **Matematiksel testinde;** matematiksel ilişkilerden yararlanma, muhakeme, akıl yürütme, mantıklı düşünme odaklı sayısal yeterlilikler,
- **Sosyal Bilimler testinde;** coğrafya, din kültürü ve ahlak bilgisi, felsefe, tarih alanlarındaki temel bilgiler,
- **Fen Bilimleri testinde ise** biyoloji, fizik ve kimya alanları ile ilgili yeterlilikler ölçülecektir.
- TYT oturumunda, ders fark etmeksizin sorulara verilen doğru, yanlış yanıtlar ve boş bırakılan cevaplar alan fark etmeksizin puanınızı etkiler. Kimi hangi oranda etkileyeceği ise AYT ve YDT testlerinde adayın hesaplanmasını istediği puan türüne göre farklılaşır. İlerleyen sayfalarda TYT'de hangi dersin testi ne kadar etkili olduğunu tablolarda göreceksin.
- Aday sadece TYT barajını geçme şartıyla tüm 2 yıllık (ön lisans) meslek yüksekokullarına tercih yapılabilir.
- Her aday için hesaplanmış olan Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP); 0,12 katsayısı ile çarpılarak sınav puanlarına eklenecek ve böylece adayların yerleştirme puanları he-

saplanır. $TYT \text{ puanı} + OBP = Y-TYT$

- TYT puanı 150'nin altındaysa Y-TYT puanı hesaplanmaz yani diploma notundan ekleme yapılmaz ve aday herhangi bir üniversite tercihinde bulunamaz.
- TYT puanı 150 ve üzeri olduğunda adaylar 2 yıllık (ön lisans) meslek yüksekokulu tercihi yapabilirler ve yetenek sınavlarına katılabilirler.
- TYT'de 150 üzeri puan alanlar, AYT'e de SAY, SÖZ, EA, DİL puanları 180 üzeri olanlar, bu puan türleriyle lisans programlarını (4 yıllıkları) tercih edebilir.
- TYT'den 200 ve üzeri puan alan adaylar (yerleşmemiş olmak şartıyla) bir sonraki yıl bu puanı kullanabilirler. Ancak aday isterse bir sonraki yıl tekrar TYT'ye katılabilir. Hangi puanı yüksekse onu kullanabilir. **Burada dikkat edilmesi gereken bir başka nokta şudur: Adayların, sınava girenler içindeki başarı sırası referans alınarak, aldıkları puan takip eden yıldaki bu başarı sıralamasının karşılığına gelen puana dönüştürülecektir. Bu şekilde farklı yıllarda sınava giren adaylar için hak kaybının önüne geçilerek adil bir puanlama yapılmış olacaktır.**
- TYT oturumunun süresi 135 dakikadır.

TEST	SORU SAYISI	TOPLAM	SÜRE
TÜRKÇE		40	135 DK.
SOSYAL BİLİMLER		20	
COĞRAFYA	5		
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	5		
FELSEFE	5		
TARİH	5		
TEMEL MATEMATİK		40	
FEN BİLİMLERİ		20	
FİZİK	7		
KİMYA	6		
BİYOLOJİ	6		
TOPLAM		120	

Yükseköğretim Programlarına Başvurabilmek İçin En Az Kaç Puan Almak Gerekir?

Yükseköğretim Programının Türü	İlgili Puan Türleri	Puan Koşulu
Ön lisans programlarını tercih edebilmek için	TYT	En az 150 puan
Özel yetenek gerektiren lisans programlarına ön kayıt yaptırabilmek için	TYT	En az 150 puan*
Merkezi yerleştirme yapılan lisans programlarını tercih edebilmek için	İlgili puan türünde	En az 180 puan

*Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlarda belirlenmiş sağlık raporlarıyla belgelenmiş dezavantajlı öğrenciler için TYT puanının 100 ve üzerinde olması gerekmektedir.

ALAN YETERLİLİK TESTİ (AYT) NEDİR?

• Az önce TYT hakkında bilgiler verirken AYT konusunda da temel bilgileri okumuşsundur. Şimdi AYT'yi biraz daha yakından tanıyacağız. AYT, yükseköğretimde lisans öğrenimi (4-5 yıllık) görmek isteyen adayların katılacağı YKS'nin ikinci oturumdur. Adı üstünde, Alan Yeterlilik Testi. Yani lisede seçtiğin derslerdeki bilgilerin yoklanır. Bu oturumda adaylara tek bir kitapçık verilir. Bu kitapçık içerisinde tüm puan türlerine ait testler bulunmaktadır. Adaylar hangi puan türünün hesaplanmasını istiyorsa o testleri çözecektir.

• AYT'de verilen kitapçık içinde 4 test türü vardır. Bu testlerle 3 puan türü hesaplanır. Hatırlayalım bunlar; Sayısal (SAY), Sözel (SÖZ) ve Eşit Ağırlık (EA) puanlarıdır. Adayın hesaplanmasını istediği puan türü için çözmesi gereken testler aşağıdaki tabloda gösteriliyor.

Aday, yerleşmeyi hedeflediği üniversite programının puan türünü dikkate alarak	Türk Dili ve Edebiyatı - Sosyal Bilimler 1	Sosyal Bilimler 2	Matematik	Fen Bilimleri
Sözel Puan İçin	√	√		
Eşit Ağırlık Puanı için	√		√	
Sayısal Puanı İçin			√	√
Sözel + Eşit Ağırlık Puanı için	√	√	√	
Sayısal + Eşit Ağırlık Puanı için	√		√	√
Sözel + Sayısal + Eşit Ağırlık Puanı için	√	√	√	√

Dil Puanı için YKS'nin 3. Oturumu olan 80 sorudan oluşan Yabancı Dil Testi (YDT) çözülecektir. YDT için ilerleyen sayfada ayrıca bilgi verilecek.

- YKS'nin 2. oturumu olan AYT kitapçığındaki testlerin soru sayıları ve sınav süresi aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

AYT'DEKİ TESTLER	SORU SAYISI	TOPLAM SORU	SÜRE
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI - SOSYAL BİLİMLER-1			180 DK.
Türk Dili ve Edebiyatı	24	40	
Tarih-1	10		
Coğrafya-1	6		
MATEMATİK		40	
SOSYAL BİLİMLER		40	
Tarih-2	11		
Coğrafya-2	11		
Felsefe Grubu (Mantık 4, Psikoloji 4, Sosyoloji 4)	12		
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	6		
FEN BİLİMLERİ		40	
Fizik	14		
Kimya	13		
Biyoloji	13		
TOPLAM		160	

- Puan türlerinde TYT ve AYT oturumlarındaki testlerin etkisinin ne oranda olacağı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Lisans yerleştirmede SAYISAL PUANI (SAY) için testlerin ağırlıkları (%)								
Puan Türü	TYT				AYT			
	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri	Matematik	Fen Bilimleri		
					Matematik	Fizik	Kimya	Biyoloji
SAY	13	7	13	7	30	10	10	10
	%40				%30	%30		

Lisans yerleştirmede EŞİT AĞIRLIK PUANI (EA) için testlerin ağırlıkları (%)

TYT					AYT			
Puan Türü	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri	Matematik	Türk Dili ve Edebiyatı- Sosyal Bilimler-1		
						Türk Dili ve Edebiyatı	Tarih-1	Coğrafya-1
EA	13	7	13	7	30	18	7	5
	%40				%30	%30		

Lisans yerleştirmede SÖZEL PUANI (SÖZ) için testlerin ağırlıkları (%)

TYT					AYT						
Puan Türü	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri	Türk Dili ve Edebiyatı- Sosyal Bilimler-1			Sosyal Bilimler-2			
					Türk Dili ve Edebiyatı	Tarih-1	Coğrafya-1	Tarih-1	Coğrafya-2	Felsefe Grubu	Din Kl. Ahlak Bilgisi
SÖZ	13	7	13	7	18	7	5	8	8	9	5
	%40				%30			%30			

YABANCI DİL TESTİ

YDT NEDİR?

Adayların üniversitelerin dil üzerine eğitim veren bölümlerine girmesine yarayan puan türü olan DİL puanı YDT ile oluşur. Yabancı Dil Testi, YDT olarak kısaltılır. YSK'nin üçüncü oturumudur.

YDT sınavı toplamda 80 sorudan oluşmaktadır. Sınav süresi 120 dakikadır. Yabancı dil puanıyla öğrenci alan bölümlerde okumak isteyen öğrencilerin TYT sınavı ile birlikte YDT sınavına girmeleri ve gerekli puanları almaları gerekir.

Dil puan türünün hesaplanmasında TYT'nin %40 YDT'nin ise %60 etkisi var. Bu nedenle üniversiteleri yabancı dil bölümlerinde okumak isteyen öğrencilerin TYT ce YDT sınavlarına girmeleri gerekmektedir.

Lisans yerleştirmede DİL PUANI (DİL) için testlerin ağırlıkları (%)					
TYT					YDT
Puan Türü	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri	Yabancı Dil Testi
DİL	13	7	13	7	%60
	%40				

Başarı Sırası Şartı Olan Bölümler

Program Türü	İlgili Puan Türü	Başarı Sırası*
Hukuk programlarına yerleştirme işlemlerinde	EA	En düşük 125 bininci (125.000)
Mühendislik programlarına yerleştirme işlemlerinde (Orman, Ziraat, Su Ürünleri/Su Bil. Fakülteleri programları, Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği programları hariç; Ziraat Fakültelerinin Gıda Mühendisliği programları dâhil)	SAY	En düşük 300 bininci (300.000)
Mimarlık programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 250 bininci (250.000)
Tıp programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 50 bininci (50.000)
Öğretmenlik programlarına yerleştirme işlemlerinde (Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programı dâhil) İlgili Puan Türünde	EA	En düşük 300 bininci (300.000)
Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan öğretmenlik programlarına yerleştirme işlemlerinde	TYT	*En düşük 300 bininci (300.000)
Eczacılık programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 100 bininci (100.000)
Diş Hekimliği programlarına yerleştirme işlemlerinde	SAY	En düşük 80 bininci (80.000)

*Vakıf Yükseköğretim kurumları senato kararı ile özel yetenek sınavı ile öğrenci alan öğretmenlik programlarına yerleştirme işlemlerinde söz konusu başarı sırasını yükseltebilir.

ORTAÖĞRETİM BAŞARI PUANI OBP NEDİR?

- OBP, Ortaöğretim Başarı Puanı'nı ifade etmektedir. Üniversite sınavına girerken TYT ve AYT puanlarına ilave olarak kullanılan OBP, süreç sonunda tercih listesi oluşturulurken kullanılan, yerleştirmeye esas olan Yerleştirme Puanının belirlenmesine sağlar. Yani, YKS yerleştirme puanı, TYT ve AYT'de yaptığın netlerden gelen puanlara OBP eklenmesi ile oluşturuluyor.
- OBP (Ortaöğretim Başarı Puanı) dediğimiz puan, diploma notuna birkaç işlem uygulanması ile elde ediliyor. OBP'ye lisede aldığın tüm notların aslında etki edecek olması, nasıl bir okul hayatı geçirdiğinin de yerleştirme puanında katkısı olduğunu gösteriyor. Üniversiteye girişte 0,5 puanın dahi sıralamada binlerce öğrencinin önüne geçmeye veya gerisinde kalmaya etkisi var. Bunun bilincindeki lise öğrencisi, okuldaki tüm yazılı sınavlara, ödevlere önem verecektir.
- OBP dediğimiz puan, diploma notunun 5 ile çarpılmış halidir. Diploma notu 100 olan bir öğrencinin OBP'si de 500 oluyor. En düşük mezun olma notu da 50 olduğu için, alabilecek OBP 250-500 arasında diyebiliriz.
- Yerleştirme puanına, her aday için hesaplanmış olan OBP'nin 0.12'si eklenecektir.

Örneğin; son sınıftasın ve yaklaşık ne kadarlık bir OBP geleceğini merak diyorsun. Basit bir OBP hesaplama örneği yapalım:

- 9. sınıf ortalaması: 79
- 10. sınıf ortalaması: 75
- 11. sınıf ortalaması: 76
- 12. sınıf ortalaması (şu anki notlarına göre tahmin etmelisin): 80

Önce diploma notunu hesaplıyoruz. Diploma notunda tüm sınıflar eşit derecede etki ediyor. Dört sene sonu notunu toplayıp dörde bölüyoruz:

$$(79 + 75 + 76 + 80) / 4 = 77.5$$

Yani diploma notu 77.5 yapıyor. Bunu 5 ile çarparak OBP'yi buluyoruz.

$$77.5 * 5 = 387.5$$

Ve son adımda bu puanın 0.12'sini alarak YKS ham puanımıza ekstra kaç puan geleceğini bulmuş oluyoruz.

$$387.5 * 0.12 = 46.5$$

YKS'ye katılıp tercih yaptıktan sonra, yaptığı tercihlerden birine yerleşen biri, sonraki yıl tekrar YKS'ye girerse bu OBP'yi puanı kırılır. Bu durum OBP'nin yarı yarıya etkisinin azalmasıdır. Adayın OBP'si 0,12 ile değil 0,06 ile çarpılır. Az önceki örneğe devam edecek olursak, önceki yıl yaptığı tercihlerden birine yerleşen adayın bu yıl puanı $387 * 0,06 = 23.22$ olur.

Not: Liseyi birincilikle bitiren adaylar için yükseköğretim programlarında okul birincisi kontenjanı bulunmaktadır. Okul birincileri, genel kontenjan (öncelikle) ve okul birincisi kontenjanı göz önünde tutularak merkezî yerleştirme ile yerleştirme puanlarının yeterli olduğu en üst tercihlerine yerleştirilmektedir. Adaylar, okul birinciliği kontenjanından yalnızca mezun oldukları yıl yararlanabilirler.

Diğer sayfadaki YKS süreci sonunda oluşan sınav sonuç belgesini bu rehberde öğrendiğin bilgiler ışığında incelemeni öneririz.

2021 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (2021-YKS) Sonuçları

T.C. Kimlik Numarası	
Adı ve Soyadı	
Sınav Tarihi	
Sonuç Açıklama Tarihi	

TYT TESTLERİNDEKİ DOĞRU VE YANLIŞ SAYILARI							
Türkçe		Sosyal Bilimler		Temel Matematik		Fen Bilimleri	
Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış
34	6	17	3	36	4	19	1

AYT TESTLERİNDEKİ DOĞRU VE YANLIŞ SAYILARI							
Türk Dili ve Edebiyatı - Sosyal Bilimler-1							
Türk Dili ve Edebiyatı		Tarih - 1		Coğrafya - 1			
Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış
0	0	0	0	0	0	0	0
Sosyal Bilimler - 2							
Tarih - 2		Coğrafya - 2		Felsefe Grubu		DKAB/İlave Felsefe Grubu	
Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış
0	0	0	0	0	0	0	0
Matematik		Fen Bilimleri					
		Fizik		Kimya		Biyoloji	
Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru	Yanlış
39	1	13	0	10	3	13	0

OKUL VE ORTAĞRETİM BAŞARI PUANI BİLGİLERİ					
Diploma Notu	OBP	Okul Kodu	Okul Türü Kodu	Alan Kodu	Daf No
99.11590	495,57950	344272	11066	6303	-

SINAV PUANLARI VE BAŞARI SIRALARI			YERLEŞTİRME PUANLARI VE BAŞARI SIRALARI				
Puan Türü	Puanı	Başarı Sırası	Yerleştirme		Ek Puanlı Yerleştirme		
			Puanı	Başarı Sırası	Puanı	Başarı Sırası	
TYT	458,91987	603	Y-TYT	518,38941	411	---	---
SAY	467,08654	217	Y-SAY	528,55608	201	---	---
SÖZ	---	---	Y-SÖZ	---	---	---	---
EA	380,71911	1.914	Y-EA	440,18865	1.545	---	---
DİL	---	---	Y-DİL	---	---	---	---

Okul PDR Öğretmenin senin üniversite hazırlık sürecinde ihtiyaç duyacağın tüm bilgilere sahip bir profesyoneldir. Üniversiteye girişte merak ettiğin konularda PDR öğretmenine danışabilirsin.

Teşekkür ederiz.

Okyanus Kolejleri

okyanuskoleji.k12.tr

444 10 98